ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 4ης Μαΐου 2006 *

Στην υπόθεση C-169/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το VAT and Duties Tribunal, London (Ηνωμένο Βασίλειο), με απόφαση της 2ας Απριλίου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Απριλίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

Abbey National plc,

Inscape Investment Fund

κατά

Commissioners of Customs & Excise,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, S. von Bahr (εισηγητή), A. Borg Barthet και U. Lõhmus, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 10ης Μαρτίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Abbey National plc, εκπροσωπούμενη από τους J. Woolf, barrister, J.-C. Bouchard, avocat, κατ' εντολήν του R. Croker, solicitor,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον K. Manji καθώς και τις E. O'Neill και S. Nwaokolo, επικουρούμενους από τον R. Hill, barrister,

— η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Schreiner,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. Lyal,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ΄, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49, στο εξής: έκτη οδηγία).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο δύο διαφορών μεταξύ Abbey National plc (στο εξής: Abbey National) και Inscape Investment Fund και των Commissioners of Customs & Excise (στο εξής: Commissioners) σχετικά με τη φορολόγηση, αφενός, των υπηρεσιών που πραγματοποιούν οι θεματοφύλακες ορισμένων εγκεκριμένων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων με μορφή trust (authorised unit trusts) και ανοικτής εταιρίας επενδύσεων (Open-ended investment company, στο εξής: OEIC) και, αφετέρου, των υπηρεσιών διαχειρίσεως και λογιστικού χαρακτήρα υπηρεσιών που πραγματοποιεί τρίτη εταιρία κατόπιν αναθέσεως της εταιρίας διαχειρίσεως μιας OEIC.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, της έκτης οδηγίας έχει ως εξής:

«Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και απλή εφαρμογή των προβλεπομένων κατωτέρω απαλλαγών και να αποτρέπεται ενδεχόμενη φοροδιαφυγή , φοροαποφυγή και κατάχρηση:

[...]

δ) τις ακόλουθες πράξεις:

1. τη χορήγηση και τη διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και την διαχείριση πιστώσεων ενεργουμένη από εκείνον, ο οποίος τις εχορήγησε,

2. τη διαπραγμάτευση και την ανάληψη υποχρεώσεων, προσωπικών ή χρηματικών εγγυήσεων και λοιπών ασφαλειών, καθώς και τη διαχείριση ενεγγύων πιστώσεων ενεργουμένη από εκείνον, ο οποίος τις εχορήγησε,

3. τις εργασίες, περιλαμβανομένων και των διαπραγματεύσεων, οι οποίες αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές και εμβάσματα, απαιτήσεις, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, εξαιρέσει της εισπράξεως απαιτήσεων,

4. τις εργασίες, περιλαμβανομένης και της διαπραγματεύσεως, οι οποίες αφορούν συνάλλαγμα, χαρτονομίσματα και νομίσματα αποτελούντα νόμιμα μέσα πληρωμής, εξαιρέσει των νομισμάτων και χαρτονομισμάτων για συλλογές θεωρούνται ότι αποτελούν αντικείμενο συλλογής και τα χρυσά, αργυρά ή από άλλο μέταλλο νομίσματα, καθώς και τα χαρτονομίσματα, τα οποία δεν χρησιμοποιούνται κανονικώς υπό την ιδιότητά τους ως νομίμων μέσων πληρωμής ή τα οποία παρουσιάζουν συλλεκτικό ενδιαφέρον,

5. τις εργασίες, περιλαμβανομένης και της διαπραγματεύσεως, αλλ' εξαιρέσει της φυλάξεως και της διαχειρίσεως, οι οποίες αφορούν μετοχές και μερίδια εταιρειών ή ενώσεων, ομολογίες και λοιπούς τίτλους, εξαιρέσει:

— τίτλων αντιπροσωπευόντων εμπορεύματα,

— δικαιωμάτων ή τίτλων αναφερομένων στο άρθρο 5, παράγραφος 3.

6. τη διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη.»

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 375, σ. 3), καθορίζει τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (στο εξής: ΟΣΕΚΑ) ως τους οργανισμούς:

«— που μοναδικό σκοπό έχουν να επενδύσουν συλλογικά σε κινητές αξίες κεφάλαια που συγκεντρώνουν από το κοινό και των οποίων η λειτουργία βασίζεται στην αρχή της κατανομής των κινδύνων, και

— των οποίων τα μερίδια, μετά από αίτηση των κομιστών, εξαγοράζονται ή εξοφλούνται άμεσα ή έμμεσα, με στοιχεία του ενεργητικού των οργανισμών αυτών. [...]»

5 Δυνάμει του ιδίου αυτού άρθρου 1, παράγραφος 3, οι εν λόγω οργανισμοί μπορούν να λάβουν «συμβατική μορφή (αμοιβαία κεφάλαια διαχειριζόμενα από εταιρία διαχείρισης) ή trust (unit trust) ή καταστατική μορφή (εταιρία επενδύσεων)». Για τους σκοπούς της οδηγίας 85/611, ο όρος «αμοιβαία κεφάλαια» αφορά επίσης το «unit trust».

6 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, ένας ΟΣΕΚΑ πρέπει να λάβει άδεια από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει. Η εν λόγω άδεια ισχύει για όλα τα κράτη μέλη.

7 Από το άρθρο 4, παράγραφος 2, της ιδίας αυτής οδηγίας προκύπτει ότι, για να δοθεί άδεια, ένα αμοιβαίο κεφάλαιο πρέπει να καθορίζει εταιρία διαχειρίσεως και θεματοφύλακα, ενώ η εταιρία επενδύσεων, η οποία, επίσης, υπέχει την ίδια αυτή υποχρέωση όσον αφορά τον θεματοφύλακα, δεν υποχρεούται να ορίσει εταιρία διαχειρίσεως.

8 Σύμφωνα με τα άρθρα 7, παράγραφος 1, και 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/611, η φύλαξη των στοιχείων του ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων και της εταιρίας επενδύσεων αντιστοίχως πρέπει να ανατίθεται σε θεματοφύλακα.

9 Όσον αφορά τα αμοιβαία κεφάλαια, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, ο θεματοφύλακας πρέπει εξάλλου:

«α) να εξασφαλίζει ότι η πώληση, η έκδοση, η εξαγορά, η εξόφληση και η ακύρωση μεριδίων που διενεργούνται για λογαριασμό του κεφαλαίου ή από την εταιρία διαχείρισης θα πραγματοποιούνται σύμφωνα με το νόμο ή τον κανονισμό του κεφαλαίου,

β) να εξασφαλίζει ότι ο υπολογισμός της αξίας των μεριδίων θα γίνεται σύμφωνα με το νόμο ή τον κανονισμό του κεφαλαίου,

γ) να εκτελεί τις εντολές της εταιρίας διαχείρισης, εκτός αν είναι αντίθετες προς το νόμο ή τον κανονισμό του κεφαλαίου,

δ) να εξασφαλίζει ότι, κατά τις συναλλαγές που αφορούν τα στοιχεία του ενεργητικού του κεφαλαίου, θα τους καταβάλλεται το αντίτιμο μέσο στις συνήθεις προθεσμίες,

ε) να εξασφαλίζει ώστε τα κέρδη του κεφαλαίου θα διατίθενται σύμφωνα με το νόμο ή τον κανονισμό του κεφαλαίου.»

10 Όσον αφορά τις εταιρίες διαχειρίσεως, το άρθρο 14, παράγραφος 3, της ίδιας αυτής οδηγίας διευκρινίζει ότι, πέραν της φύλαξης των στοιχείων του ενεργητικού, ο θεματοφύλακας πρέπει:

«α) να εξασφαλίζει ότι η πώληση, η έκδοση, η εξαγορά, η εξόφληση και η ακύρωση μεριδίων που διενεργούνται από την εταιρία ή για λογαριασμό της θα πραγματοποιούνται σύμφωνα με το νόμο ή τα καταστατικά έγγραφα της εταιρίας,

β) να εξασφαλίζει ότι, κατά τις συναλλαγές που αφορούν τα στοιχεία του ενεργητικού της εταιρίας, θα του καταβάλλεται το αντίτιμο μέσα στις συνήθεις προθεσμίες,

γ) να εξασφαλίζει ότι τα κέρδη της εταιρίας θα διατίθενται σύμφωνα με το νόμο και με τα καταστατικά έγγραφα.»

11 Δυνάμει των άρθρων 9 και 16 της οδηγίας 85/611, ο θεματοφύλακας ευθύνεται, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους στο οποίο βρίσκεται η καταστατική έδρα της εταιρίας διαχειρίσεως και της εταιρίας επενδύσεων αντιστοίχως, έναντι των εταιριών και των μεριδιούχων, για κάθε ζημία που υφίστανται από την υπαίτια μη εκτέλεση ή κακή εκτέλεση των υποχρεώσεών του.

12 Σύμφωνα με τα άρθρα 10, παράγραφος 1, και 17, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, τα καθήκοντα της εταιρίας διαχειρίσεως και της εταιρίας επενδύσεων αντιστοίχως, αφενός, και του θεματοφύλακα, αφετέρου, δεν μπορούν να ασκούνται από την ίδια εταιρία.

13 Η οδηγία 85/611 τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/107/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2002, όσον αφορά τη ρύθμιση των εταιριών διαχείρισης και τα απλοποιημένα ενημερωτικά δελτία (ΕΕ L 41, σ. 20), και με την οδηγία 2001/108/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2002, όσον αφορά τις επενδύσεις των ΟΣΕΚΑ (ΕΕ L 41, σ. 35). Το άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 85/611, όπως τροποποιήθηκε, παραπέμπει στο παράρτημα ΙΙ της ιδίας αυτής οδηγίας, το οποίο περιέχει μη εξαντλητικό κατάλογο των καθηκόντων που περιλαμβάνονται στις δραστηριότητες διαχειρίσεως των αμοιβαίων κεφαλαίων και των εταιριών διαχείρισης. Ο κατάλογος αυτός θεσπίζει τα ακόλουθα καθήκοντα:

«— Διαχείριση επενδύσεων

— Διαχείριση:

α) νομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες λογιστικής διαχείρισης του αμοιβαίου κεφαλαίου,

β) πληροφορίες πελατών,

γ) αποτίμηση του χαρτοφυλακίου και καθορισμός της αξίας των μεριδίων (περιλαμβανομένων των φορολογικών θεμάτων),

δ) έλεγχος της τήρησης των κανονιστικών διατάξεων,

ε) τήρηση μητρώου μεριδιούχων,

στ) διανομή εσόδων,

ζ) εκδόσεις μεριδίων και εξαγορές,

η) συμβατικοί διακανονισμοί (συμπεριλαμβανομένης της αποστολής πιστοποιητικών),

θ) αρχείο.

— Μάρκετινγκ»

14 Το άρθρο 5ζ, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί, το οποίο, δυνάμει του άρθρου 13γ της ιδίας αυτής οδηγίας, τυγχάνει επίσης εφαρμογής στις εταιρίες επενδύσεων που δεν έχουν καθορίσει εγκεκριμένη εταιρία διαχείρισης, προβλέπει τη δυνατότητα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για τις εταιρίες διαχείρισης να «αναθέτουν σε τρίτους, με σκοπό την αποδοτικότερη άσκηση των δραστηριοτήτων τους, τη διεξαγωγή για λογαριασμό τους μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητές τους».

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

15 Δυνάμει του παραρτήματος 9, ομάδα 5, άρθρα 9 και 10, του νόμου του 1994 περί φόρου προστιθεμένης αξίας (Value Added Tax Act 1994), ως «αμοιβαία κεφάλαια» στο Ηνωμένο Βασίλειο, κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, θεωρούνται τα authorised unit trusts [εγκεκριμένες εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου] (άρθρο 9) και οι OEIC (άρθρο 10).

16 Η οδηγία 85/611 μεταφέρθηκε στην έννομη τάξη του Ηνωμένου Βασιλείου με τον νόμο περί παροχής χρηματοπιστωτικών και εμπορικών υπηρεσιών του 2000 (Financial Services and Markets Act 2000, στο εξής: FSMA), ο οποίος, ωστόσο, έχει ευρύτερο περιεχόμενο από την εν λόγω οδηγία.

17 Σύμφωνα με τον FSMA, το authorised unit trust είναι ένα σύστημα συλλογικών επενδύσεων βάσει του οποίου η κυριότητα έχει ως trust για τους συμμετέχοντες, το οποίο έχει εγκριθεί με μορφή άδειας. Στο πλαίσιο ενός τέτοιου συστήματος, οι επενδυτές αγοράζουν ή πωλούν μερίδια κεφαλαίου. Με την επιφύλαξη της περιπτώσεως κατά την οποία ο διαχειριστής4144 αγοράζει εκ νέου μερίδια από τον επενδυτή ή τα πωλεί σ' αυτόν, δημιουργούνται ή εξαγοράζονται νέα μερίδια κάθε φορά που ο επενδυτής αγοράζει ή πωλεί μερίδια.

18 Σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται στα συστήματα συλλογικών επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο «Collective Investment Schemes Sourcebook» (στο εξής: CIS-Sourcebook) της αρμόδιας για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες αρχής (Financial Services Authority), ο διαχειριστής ενός authorised unit trust υποχρεούται να διαχειρίζεται το trust σύμφωνα με την περί συστάσεως trust πράξη, τους κανόνες στο CIS-Sourcebook και το τελευταίο ενημερωτικό δελτίο του authorized unit trust.

19 Η απόφαση περί παραπομπής επισημαίνει ότι η OEIC είναι ένα σύστημα συλλογικών επενδύσεων ανάλογο με τα αμοιβαία κεφάλαια, το οποίο όμως έχει εταιρική δομή αντί να διέπεται από το δίκαιο των trusts. Εκτός από τις διατάξεις

του FSMA και του CIS-Sourcebook, οι OEIC διέπονται μεταξύ άλλων από την κανονιστική ρύθμιση του 2001 που εφαρμόζεται στις Ανοιχτές Εταιρίες Επενδύσεων (Open-Ended Investment Companies Regulations 2001, στο εξής: OEIC Regulations). Η OEIC διαθέτει κυμαινόμενο κεφάλαιο ώστε δημιουργούνται νέες μετοχές όταν ένας επενδυτής επιθυμεί να επενδύσει στην εταιρία και εξαγοράζονται όταν ο επενδυτής επιθυμεί να ρευστοποιήσει την επένδυσή του.

20 Οι OEIC Regulations απαιτούν η διαχείριση της δραστηριότητας της OEIC να ασκείται τουλάχιστον από εγκεκριμένο διευθυντή εταιρίας (Authorised Corporate Director, στο εξής: ACD). Ο εν λόγω διευθυντής πρέπει να είναι εγκεκριμένο νομικό πρόσωπο και να έχει λάβει σχετική άδεια ώστε να ενεργεί ως διευθυντής.

21 Στο FSMA και το CIS-Sourcebook, ο θεματοφύλακας ενός authorised unit trust προσδιορίζεται με τον όρο trustee, ενώ στις OEIC Regulations (ρυθμίσεις), ο θεματοφύλακας ενός OEIC καλείται «θεματοφύλακας».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Η Abbey National Unit Trust Managers Limited και η Scottish Mutual Investment Managers Limited, μέλη του ομίλου TVA Abbey National, είναι οι διαχειριστές, αντιστοίχως, δεκαπέντε και έντεκα authorised unit trusts.

23 Οι trustees των εν λόγω trusts είναι είτε οι Clydesdale Bank plc (στο εξής: Clydesdale), είτε η Citicorp Trustee Company Limited (στο εξής: Citicorp), είτε η HSBC Bank plc (στο εξής: HSBC). Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι εν λόγω

trustees λαμβάνουν γενική αμοιβή για τα καθήκοντά τους ως trustees. Μολονότι οι Clydesdale και η HSBC ενεργούν επίσης ως φύλακες, η γενική αμοιβή του trustee που λαμβάνουν δεν αφορά τη συνολική φύλαξη, για την οποία προβλέπεται ξεχωριστή αμοιβή, ενώ η Citicorp, αν και trustee, δεν ενεργεί ως φύλακας.

24 Η Inscape Investments Limited καθορίστηκε ως ο ACD της Inscape Investment Fund και η Abbey National Asset Managers Limited τριών άλλων OEIC. Η Inscape Investments Limited και η Inscape Investment Fund είναι επίσης μέλη του ομίλου TVA Abbey National.

25 Η Citicorp ορίστηκε θεματοφύλακας των τεσσάρων αυτών OEIC και λαμβάνει γενική αμοιβή για τα καθήκοντά της. Παρ' όλ' αυτά, για τις τέσσερις αυτές OEIC, η Citicorp δεν ενεργεί ως φύλακας.

26 Το τέλος του 2000, η Inscape Investments Limited συνήψε συμφωνία σχετικά με την τήρηση λογιστικής της Inscape Investment Fund με την Bank of New York Europe Limited και, στη συνέχεια, με την Bank of New York (στο εξής: Bank of New York). Δυνάμει της συμφωνίας αυτής, η Bank of New York αναλαμβάνει να παράσχει ορισμένες υπηρεσίες που της ανατέθηκαν από την Inscape Investments Limited, ιδιαίτερα τον υπολογισμό του ποσού των εσόδων και της τιμής των μεριδίων ή μετοχών του κεφαλαίου, την εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού, την τήρηση λογιστικής, την προετοιμασία των δηλώσεων για τη διανομή των εσόδων, την παροχή πληροφοριών και τεκμηριώσεων για τους περιοδικούς λογαριασμούς και τις φορολογικές δηλώσεις, στατιστικές και τον φόρο προστιθεμένης αξίας (στο εξής: ΦΠΑ), καθώς και την προετοιμασία της πρόβλεψης των εσόδων.

27 Η Bank of New York ανέλαβε επίσης τη δέσμευση να πραγματοποιήσει και την παροχή άλλων υπηρεσιών, όπως την επεξεργασία δεδομένων στοιχείων, τις πράξεις προσεγγίσεως των κεφαλαίων, τον υπολογισμό και την καταχώριση εξόδων και

δαπανών, την καταχώριση των εταιρικών γεγονότων, τη διανομή των ημερησίων τιμών των κατηγοριών κεφαλαίων στον Τύπο, την προσκόμιση των φορολογικών δηλώσεων και ΦΠΑ, καθώς και τις δηλώσεις στην Τράπεζα της Αγγλίας, τον υπολογισμό των συντελεστών διανομής και αποδόσεως και τις απαντήσεις στα ερωτήματα της Inscape Investments Limited και/ή του θεματοφύλακα.

28 Η Abbey National άσκησε προσφυγή για τον λόγο ότι ο ΦΠΑ ζητήθηκε από πολλούς trustees των authorised unit trusts που διαχειρίζονται οι θυγατρικές της και η Inscape Investment Fund για τον λόγο ότι ο θεματοφύλακάς της της απαιτούσε τον ΦΠΑ.

29 Περαιτέρω, η Abbey National αμφισβητεί την τιμολόγηση του ΦΠΑ εκ μέρους της Bank of New York στην Inscape Investments Limited επί των παροχών διαχειρίσεως και λογιστικής που πραγματοποίησε ως διαχειριστής κεφαλαίων.

30 Η Abbey National ισχυρίζεται επίσης ότι οι υπηρεσίες που παρέσχε η Bank of New York απαλλάσσονται του ΦΠΑ, διότι αποτελούν «διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων» δυνάμει του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας. Συναφώς, η Abbey National επισημαίνει ότι η διαχείριση κεφαλαίων αποτελεί προδήλως μέρος της διαχειρίσεώς της και η υπεργολαβία του συνόλου των διοικητικών πτυχών της διαχειρίσεως ή μεγάλου μέρους τους, που αποτελούν συγκεκριμένο και ουσιώδες μέρος της διαχειρίσεως, δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται διαφορετικά από την υπεργολαβία ορισμένων αποφάσεων σχετικών με την επιλογή των επενδύσεων.

31 Η Abbey National και η Inscape Investment Fund ισχυρίζονται επίσης ότι οι παροχές, πλην των υπηρεσιών φύλαξης που πραγματοποιούν οι trustees ενός authorised unit trust και οι θεματοφύλακες ενός OEIC, απαλλάσσονται επίσης δυνάμει του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας. Πράγματι, μεταξύ των καθηκόντων διαχειρίσεως περιλαμβάνονται συγχρόνως το καθήκον ελέγχου και το καθήκον λήψης αποφάσεων, που εκτελεί ο θεματοφύλακας ή ο trustee.

32 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, σύμφωνα με τους Commissioners, η συγκεκριμένη και ουσιώδης λειτουργία διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων είναι η διαχείριση επενδύσεων, που συνεπάγεται την επιλογή και την εκχώρηση στοιχείων του ενεργητικού που αποτελούν το αντικείμενο της εν λόγω διαχειρίσεως. Οι Commissioners ισχυρίζονται ότι τούτο αποκλείει τις υπηρεσίες που παρέχουν οι trustees και οι θεματοφύλακες από το πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές δεν μεσολαβούν κατά γενικό κανόνα άμεσα στις καθημερινές αποφάσεις που αφορούν τη διαχείριση επενδύσεων και ο πρώτος ρόλος τους είναι η προστασία του καταναλωτή και του επενδυτή. Τούτο αποκλείει επίσης τις υπηρεσίες διαχειρίσεως που παρέχει ο εγκεκριμένος διευθυντής του πεδίου εφαρμογής της απαλλαγής, εφόσον καμία από τις υπηρεσίες αυτές δεν συνεπάγεται την επιλογή και την εκχώρηση στοιχείων του ενεργητικού που αποτελούν το αντικείμενο της διαχειρίσεως.

33 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι το περιεχόμενο της προβλεπόμενης στο άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας απαλλαγής δεν είναι σαφές. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι υφίσταται διαφορά μεταξύ των πρακτικών των διαφόρων κρατών μελών όσον αφορά την επεξεργασία πράξεων όπως οι επίδικες στην υπόθεση της κύριας δίκης πράξεις.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, το VAT and Duties Tribunal, London, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει η απαλλαγή για "τη διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη", που περιλαμβάνεται στο άρθρο 13 Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ, την έννοια ότι τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία να προσδιορίζουν τις δραστηριότητες τις οποίες περιλαμβάνει η "διαχείριση" αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και την εξουσία να προσδιορίζουν τα αμοιβαία κεφάλαια για τα οποία μπορεί να ισχύει η απαλλαγή;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, και εφόσον στον όρο "διαχείριση" του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ πρέπει να προσδοθεί αυτοτελές, κατά το κοινοτικό δίκαιο, νόημα, αποτελούν, υπό το φως της οδηγίας 85/611 [...], οι αμοιβές προς τον θεματοφύλακα ή trustee για τις υπηρεσίες που παρέχει σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 14 της οδηγίας [85/611], τις εθνικές ρυθμιστικές διατάξεις καθώς και τους σχετικούς με τα κεφάλαια κανόνες, απαλλασσόμενες παροχές υπηρεσιών "για τη διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων", βάσει του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ;

3) Επίσης, αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική και στον όρο "διαχείριση" πρέπει να προσδοθεί αυτοτελές, κατά το κοινοτικό δίκαιο, νόημα, ισχύει η απαλλαγή για "τη διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων" του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ για υπηρεσίες παρεχόμενες από διαχειριστή που είναι τρίτος σε σχέση με τη διοικητική διαχείριση των κεφαλαίων;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

35 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η έννοια της «διαχειρίσεως» αμοιβαίων κεφαλαίων του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας αποτελεί αυτοτελή έννοια του κοινοτικού δικαίου, το περιεχόμενο της οποίας δεν μπορούν να τροποποιήσουν τα κράτη μέλη.

Υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις

36 Η Abbey National, η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεωρούν ότι η απαλλαγή του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ',

σημείο 6, της έκτης οδηγίας για «τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη», πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν παρέχει στα εν λόγω κράτη την εξουσία να προσδιορίζουν τις δραστηριότητες που καλύπτει ο όρος «διαχείριση» κεφαλαίων.

37 Αντιθέτως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι η απαλλαγή αυτή παρέχει στα κράτη μέλη την εν λόγω εξουσία καθώς και την εξουσία καθορισμού των αμοιβαίων κεφαλαίων που μπορούν να τύχουν της απαλλαγής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

38 Κατά πάγια νομολογία, οι προβλεπόμενες στο άρθρο 13 της έκτης οδηγίας απαλλαγές αποτελούν αυτοτελείς έννοιες του κοινοτικού δικαίου που πρέπει να έχουν κοινοτικό ορισμό με σκοπό την αποφυγή αποκλίσεων κατά την εφαρμογή του συστήματος του ΦΠΑ από το ένα κράτος στο άλλο (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2000, C-358/97, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 2000, σ. I-6301, σκέψη 51, της 3ης Μαρτίου 2005, C-428/02, Fonden Marselisborg Lystbådehavn, Συλλογή 2005, σ. I-1527, σκέψη 27, και της 1ης Δεκεμβρίου 2005, C-394/04 και C-395/04, Υγεία, Συλλογή 2005, σ. I-10373, σκέψη 15).

39 Κατά συνέπεια, μολονότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να μεταβάλλουν το περιεχόμενό τους, ιδίως όταν καθορίζουν τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους, δεν συνέβη όμως κάτι τέτοιο όταν το Συμβούλιο τους ανέθεσε το έργο του προσδιορισμού του περιεχομένου ορισμένων όρων σχετικά με φοροαπαλλαγή (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 1996, C-468/93, Gemeente Emmen, Συλλογή 1996, σ. I-1721, σκέψη 25).

40 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας αναθέτει στα κράτη μέλη το έργο προσδιορισμού της έννοιας των «αμοιβαίων κεφαλαίων» και της «διαχείρισης» αυτών ή αν αφορά μόνον την πρώτη από τις δύο αυτές έννοιες αυτών.

41 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, μολονότι το αγγλικό και ολλανδικό κείμενο της διατάξεως αυτής έχουν διφορούμενο περιεχόμενο, από το δανικό, γερμανικό, γαλλικό και ιταλικό κείμενο της διατάξεως αυτής προκύπτει ιδίως ότι το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας παραπέμπει στους ορισμούς των κρατών μελών μόνον όσον αφορά την έννοια των «αμοιβαίων κεφαλαίων».

42 Το περιορισμένο περιεχόμενο της εν λόγω παραπομπής στο εθνικό δίκαιο, όπως προκύπτει ιδίως από το δανικό, γερμανικό, γαλλικό και ιταλικό κείμενο, επιρρωννύεται από το πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται η εν λόγω έκφραση, από την οικονομία της έκτης οδηγίας και από τον σκοπό αποφυγής αποκλίσεων στην εφαρμογή του συστήματος του ΦΠΑ από το ένα κράτος στο άλλο.

43 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η έννοια της «διαχειρίσεως» αμοιβαίων κεφαλαίων του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας αποτελεί αυτοτελή έννοια του κοινοτικού δικαίου, το περιεχόμενο της οποίας δεν μπορούν να τροποποιήσουν τα κράτη μέλη.

Επί του δευτέρου και τρίτου ερωτήματος

44 Με το δεύτερο και τρίτο ερώτημα, που αρμόζει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της

έκτης οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εμπίπτουν ή όχι στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων»:

— οι παροχές υπηρεσιών του θεματοφύλακα, οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 14 της οδηγίας 85/611, στις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις και στους σχετικούς με τα κεφάλαια κανόνες· και

— οι υπηρεσίες διοικητικής και λογιστικής διαχειρίσεως των κεφαλαίων που παρέχει ένας τρίτος διαχειριστής.

Υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις

45 Η Abbey National και η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση ισχυρίζονται ότι οι παροχές για τις οποίες αμείβεται ένας θεματοφύλακας ή ένας trustee στο πλαίσιο των υπηρεσιών που παρέχει σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 14 της οδηγίας 85/611, με τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις και με τους εφαρμοστέους περί κεφαλαίων κανόνες, είναι απαλλασσόμενες παροχές, κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας.

46 Η τελευταία αυτή διάταξη καλύπτει επίσης τις υπηρεσίες που παρέχει ένας τρίτος διαχειριστής στο πλαίσιο διοικητικής διαχειρίσεως κεφαλαίων.

47 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι η έκφραση «διαχείριση» αμοιβαίων κεφαλαίων του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας πρέπει να νοηθεί ως παραπέμπουσα στη γενική λειτουργία διαχειρίσεως χρηματοφυλακίου που εκπληρώνει ο διαχειριστής αμοιβαίων κεφαλαίων.

48 Η απαλλαγή αυτή δεν εκτείνεται στις παροχές για τις οποίες αμείβεται ένας θεματοφύλακας ή ένας trustee στο πλαίσιο της φύλαξης στοιχείων του ενεργητικού αμοιβαίων κεφαλαίων ή ελέγχου των δραστηριοτήτων διαχειριστή με σκοπό να διασφαλισθεί ότι οι δραστηριότητες αυτές διεξάγονται σύμφωνα με τους κανόνες του δικαίου και τους σχετικούς με τα κεφάλαια κανόνες.

49 Για τους ίδιους λόγους, η εν λόγω απαλλαγή δεν ισχύει ούτε στις αμιγώς διοικητικές παροχές που παρέχει στον διαχειριστή ο υπεργολάβος διοικητής της λογιστικής των κεφαλαίων.

50 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η έκφραση «διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων» κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας καλύπτει όλες τις υπηρεσίες που συνδέονται στενώς με την εκμετάλλευση των κεφαλαίων, δηλαδή με τον καθορισμό της πολιτικής επενδύσεων, αγορών και πωλήσεων στοιχείων του ενεργητικού.

51 Ωστόσο, οι παρεχόμενες από θεματοφύλακα υπηρεσίες, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 14 της οδηγίας 85/611, τις εθνικές κανονιστικές διατάξεις και τους σχετικούς με τα κεφάλαια κανόνες, δεν αποτελούν διαχείριση κεφαλαίων κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας.

52 Ούτε οι παρεχόμενες από τρίτο διαχειριστή υπηρεσίες που εμπίπτουν στη διοικητική διαχείριση κεφαλαίων αποτελούν διαχείριση κεφαλαίων κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

53 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας αφορά τα αμοιβαία κεφάλαια ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής. Κατά συνέπεια, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων που έχουν συμβατική μορφή, ή trust, καθώς και αυτοί που έχουν καταστατική μορφή.

54 Πράγματι, ούτε από το πλαίσιο ούτε από τη διατύπωση του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας προκύπτει ότι πρόθεση του νομοθέτη ήταν να περιορίσει την εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως μόνο στους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων που έχουν συμβατική μορφή ή μορφή trust.

55 Πράγματι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της έκτης οδηγίας, η κοινοτική ορολογία στον τομέα αυτόν δεν ήταν ακόμη εναρμονισμένη, η δε οδηγία 85/611, που περιλαμβάνει στο άρθρο 1, παράγραφος 3, κοινοτικό ορισμό των ΟΣΕΚΑ, εκδόθηκε μόλις το 1985. Περαιτέρω, μολονότι το γαλλικό και ιταλικό κείμενο του άρθρου 1, παράγραφος 3, της οδηγίας 85/611, όταν καθορίζουν τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων με συμβατική μορφή, χρησιμοποιούν την ίδια έκφραση με αυτήν του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας, τούτο δεν συμβαίνει στις λοιπές γλωσσικές αποδόσεις της εν λόγω διατάξεως, ιδίως στο αγγλικό, γαλλικό, δανικό και ολλανδικό κείμενο.

56 Εξάλλου, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας, στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων και των επενδυτών (μεριδιούχων), κάθε άλλη ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως, περί απαλλαγής από τον ΦΠΑ της διαχειρίσεως των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων με συμβατική μορφή, ή με μορφή trust, και

όχι με καταστατική μορφή, αντίκειται στην αρχή της φορολογικής ουδετερότητας, επί της οποίας, μεταξύ άλλων, εδράζεται το κοινό σύστημα ΦΠΑ που καθιερώνει η έκτη οδηγία και απαγορεύει τη διαφορετική μεταχείριση, όσον αφορά την είσπραξη του ΦΠΑ, επιχειρηματιών που διενεργούν τις ίδιες πράξεις (βλ. απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, C-382/02, Cimber Air, Συλλογή 2004, σ. I-8379, σκέψεις 23 και 24, καθώς και της 8ης Δεκεμβρίου 2005, C-280/04, Jyske Finans, Συλλογή 2005, σ. I-10683, σκέψη 39).

57 Στη συνέχεια, πρέπει να εξεταστεί το περιεχόμενο της έννοιας της «διαχειρίσεως» των αμοιβαίων κεφαλαίων.

58 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 13 Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της ίδιας οδηγίας δεν περιλαμβάνει κανένα ορισμό της έννοιας αυτής.

59 Επομένως, η εν λόγω διάταξη πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται, των σκοπών και της οικονομίας της εν λόγω οδηγίας, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τη ratio legis της απαλλαγής την οποία η διάταξη αυτή προβλέπει (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Νοεμβρίου, C-284/03, Temco Europe, Συλλογή 2004, σ. I-11237, σκέψη 18, και την προαναφερθείσα στη σκέψη 28 απόφαση Marselisborg Lystbådehavn).

60 Καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι, δεδομένου ότι οι απαλλαγές του άρθρου 13 της έκτης οδηγίας αποτελούν παρεκκλίσεις από τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία ο ΦΠΑ επιβάλλεται για κάθε παροχή υπηρεσιών πραγματοποιούμενη εξ επαχθούς αιτίας από υποκείμενον στον φόρο, πρέπει να ερμηνεύονται στενά (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 2003, C-275/01, Sinclair Collis, Συλλογή 2003, σ. I-5965, σκέψη 23, και της 20ής Νοεμβρίου 2003, C-8/01, Taksatorringen, Συλλογή 2003, σ. I-13711, σκέψη 36).

61 Στη συνέχεια, από το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/611 προκύπτει ότι οι πράξεις των ΟΣΕΚΑ συνίστανται στη συλλογική επένδυση σε κινητές αξίες κεφαλαίων που συγκεντρώνουν από το κοινό. Πράγματι, με τα κεφάλαια τα οποία οι συμμετέχοντες καταθέτουν αγοράζοντας εταιρικά μερίδια, οι ΟΣΕΚΑ δημιουργούν και διαχειρίζονται, για λογαριασμό των συμμετεχόντων και έναντι αμοιβής, χαρτοφυλάκια αποτελούμενα από κινητές αξίες (βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2004, C-8/03, BBL, Συλλογή 2004, σ. I-10157, σκέψη 42).

62 Όπως παρατήρησε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 68 των προτάσεών της, ο σκοπός της απαλλαγής των πράξεων που συνδέονται με τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας είναι, μεταξύ άλλων, να διευκολύνει τους μικρούς επενδυτές να επενδύουν σε τίτλους μέσω οργανισμών επενδύσεων. Το σημείο 6 της εν λόγω διατάξεως σκοπεί να διασφαλίσει ότι το κοινό σύστημα του ΦΠΑ είναι φορολογικώς ουδέτερο ως προς την επιλογή μεταξύ της άμεσης επενδύσεως σε τίτλους και της επενδύσεως που μεσολαβεί μέσω οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

63 Επομένως, οι πράξεις τις οποίες αφορά η εν λόγω απαλλαγή είναι αυτές που προσιδιάζουν στη δραστηριότητα των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

64 Επομένως, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, πέραν των καθηκόντων διαχειρίσεως χαρτοφυλακίου εμπίπτουν, τα καθήκοντα διοικήσεως των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων καθ' εαυτά, όπως αυτά που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί, υπό τον τίτλο «Διοίκηση», που είναι συγκεκριμένες λειτουργίες των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

65 Αντιθέτως, η εν λόγω διάταξη δεν αφορά τα καθήκοντα του θεματοφύλακα των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, όπως αυτά που αναφέρονται στα άρθρα 7, παράγραφοι 1 και 3, και 14, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 85/611. Πράγματι, τα εν λόγω καθήκοντα δεν εμπίπτουν στη διαχείριση των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, αλλά στον έλεγχο και στην εποπτεία της δραστηριότητάς τους, εφόσον ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι η διαχείριση των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων πραγματοποιείται συννόμως.

66 Όσον αφορά τις υπηρεσίες διοικητικής και λογιστικής διαχειρίσεως κεφαλαίων, τις οποίες παρέχει τρίτος διαχειριστής, επισημαίνεται καταρχάς ότι, όπως για τις απαλλασσόμενες δυνάμεις του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημεία 3 και 5, της έκτης οδηγίας πράξεις (βλ. απόφαση της 5ης Ιουνίου 1997, C-2/95, SDC, Συλλογή 1997, σ. I-3017, σκέψη 32), η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων του σημείου 6 του εν λόγω άρθρου καθορίζεται σε σχέση με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται και όχι βάσει του παρέχοντος την υπηρεσία ή του λήπτη αυτής.

67 Στη συνέχεια, η διατύπωση του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας δεν αποκλείει, κατ' αρχήν, ότι η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων αναλύεται σε διάφορες διαφορετικές υπηρεσίες που μπορούν να εμπίπτουν συνεπώς στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων», κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, και να απολαύουν της απαλλαγής που προβλέπει, ακόμη και αν παρέχονται από τρίτο διαχειριστή (βλ., συναφώς, όσον αφορά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας, την προαναφερθείσα απόφαση SDC, σκέψη 64, και, όσον αφορά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 5, της εν λόγω οδηγίας, την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, C-235/00, CSC Financial Services, Συλλογή 2001, σ. I-10237, σκέψη 23).

68 Υπό τις συνθήκες αυτές, από την αρχή της φορολογικής ουδετερότητας προκύπτει ότι οι επιχειρηματίες πρέπει να μπορούν να επιλέγουν το οργανωτικό σχήμα το οποίο, από αυστηρά οικονομική άποψη, τους ταιριάζει καλύτερα, χωρίς να διατρέχουν τον κίνδυνο να αποκλειστούν οι πράξεις τους της προβλεπομένης στο άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας απαλλαγής.

69 Επομένως, οι υπηρεσίες διαχειρίσεως που παρέχει τρίτος διαχειριστής εμπίπτουν, κατ' αρχήν, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας.

70 Πάντως, για να χαρακτηρισθούν ως απαλλασσόμενες πράξεις κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, οι υπηρεσίες διοικητικής και λογιστικής διαχειρίσεως κεφαλαίων τις οποίες παρέχει τρίτος διαχειριστής πρέπει να αποτελούν ξεχωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς, το οποίο έχει σκοπό την πλήρωση των συγκεκριμένων και ουσιωδών λειτουργιών υπηρεσίας που περιγράφεται στο ίδιο αυτό σημείο 6 (βλ., συναφώς, όσον αφορά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 5, της έκτης οδηγίας, τις προαναφερθείσες αποφάσεις SDC, σκέψη 66, και CSC Financial Services, σκέψη 25).

71 Επομένως, οι παρεχόμενες υπηρεσίες πρέπει να αφορούν τα συγκεκριμένα και ουσιώδη στοιχεία της διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων. Οι απλές υλικές ή τεχνικές παροχές, όπως η διάθεση συστήματος πληροφορικής, δεν καλύπτονται από το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας (βλ., συναφώς, όσον αφορά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, την προαναφερθείσα απόφαση SDC, σκέψη 66).

72 Επομένως, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 13 Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι υπηρεσίες διοικητικής και λογιστικής διαχειρίσεως κεφαλαίων που παρέχει τρίτος διαχειριστής εμπίπτουν συνεπώς στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων», κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, αν αποτελούν ξεχωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς, και είναι συγκεκριμένες και ουσιώδεις για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων.

73 Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να αποδείξει αν οι επίμαχες υπηρεσίες στην υπόθεση της κύριας δίκης πληρούν τα εν λόγω κριτήρια.

74 Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι στο δεύτερο και τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εμπίπτουν στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων» της εν λόγω διατάξεως οι υπηρεσίες διοικητικής και λογιστικής διαχειρίσεως κεφαλαίων που παρέχει τρίτος διαχειριστής, αν αποτελούν ξεχωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς, και είναι συγκεκριμένες και ουσιώδεις για τη διαχείριση των εν λόγω κεφαλαίων. Αντιθέτως, δεν εμπίπτουν στην έννοια αυτή οι παροχές που αντιστοιχούν σε καθήκοντα θεματοφύλακα, όπως αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 7, παράγραφοι 1 και 3, και 14, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 85/611.

Επί των δικαστικών εξόδων

75 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν άλλοι εκτός των εν λόγω διαδίκων, για να υποβάλουν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Η έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, αποτελεί αυτοτελή έννοια του κοινοτικού δικαίου, το περιεχόμενο της οποίας δεν μπορούν να τροποποιήσουν τα κράτη μέλη.

2) **Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ΄, σημείο 6, της έκτης οδηγίας 77/388 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι υπηρεσίες διοικητικής και λογιστικής διαχειρίσεως κεφαλαίων που παρέχει τρίτος διαχειριστής εμπίπτουν στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων», κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, αν αποτελούν ξεχωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς, και είναι συγκεκριμένες και ουσιώδεις για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων.**

Αντιθέτως, δεν εμπίπτουν στην έννοια αυτή οι παροχές που αντιστοιχούν σε καθήκοντα θεματοφύλακα, όπως αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 7, παράγραφοι 1 και 3, και 14, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ).

(υπογραφές)